

ئیسلام‌تی و کوردايیه‌تی ... ملا جەعفەر گوانى

ھەركاتیک قسە لە سەر ئیسلامبۇونى كورد و، پابەندبۇونى مىللەتى كورد بە ئیسلامەوھ بکریت، يان قسە لە سەر ئەوھ بکریت كە پیویستە ناسنامە مۇسلمانىتى ئەو گەلە مۇسلمانە بپارىزىرىت، ج لە دەستور بیت يان لە هەر وھ سېقەيەكى دىكەرى رەسمى بیت، دواي ئەو قسەيە يەكەوە سەر كۆمەلیك كەس لەوانەي چاويان بە مزگەوت و خواپەرسى خەلکى كورستانە لىنىايت، وھ قسە دىن و، دەلىن ئەمە نابىت، چونكە پارىزگارىكىردن لە ناسنامە مۇسلمانىتى كورد، يانى لە دەستدانى مافى كوردايیەتى و ناسنامە كوردبۇونە، بە تايىەتى ھەندىك لەو بەریزانە ھەميشە ئەوھ دەلىنەوھ كە گوايە تازە ئىمە كورد داواي كوردايیەتى و وەدەستھىنانى مافە نەتەوايەتىيە كانمان دەكەين، چىدىكە قسە لە سەر مۇسلمانبۇونمان ناكەين.

بە بۇچۇنى ئەو بەریزانە سەرەوھ كوردبۇون و مۇسلمانبۇون، دوو شتى دژ بە يەكىن و، ناكىرىت مرو لە يەك حالەتا ھەم كورد بیت و، ھەميش مۇسلمان بیت، جا ئەگەر ئەو قسەيە ئەو بەریزانە ھەروا بۇ ھىيانەدى مەبەستىكى تايىەتى خۆيانە، ئەوھ من گلەبىيان لىناكەم، ھەروھ ئەگەر دانىش بنىن بەھەي نىسک و ماشى ئەو ئیسلامە لىك دەرناكەن و، ئەوھندە كەم شارەزان تاكو ئىستا مانى ئەو چەمکانە لە روانگەي ئیسلامەوھ نازانن، ئەوھش ھەر قبولە، بەلام ئەگەر خۆيان بە شارەزا و بىريار وھسە بکەن و، پېشيان وابىت خەمخۇرى ئەو مىللەتەنە، ئەوھ بەراست پې بە پېست جىگاى گلەبى لىكىردنە، دەبۇو خۆيان باش شارەزا بکەن، ئەوجا قسە بکەن، يان پېتەشىيە مرو لە نۇوسىندا واقىعىبىن و بىلايەن قسە زانسى و بابەتىيانە بکات، نەك كەشك و مەشكى تىكەلەر بکات.

ھەركەسىك فکرى ئیسلامى وھ كۆ خۆيىنەتەوھ، باش دەزانىت كە ئايىنى پېرۇزى ئیسلام ھىچ كات دژى ئەوھ نەبۇوه مرو نەتەوھ خۆيى خۆش بۇويت و، كار بۇ ئازادكىرنى نەتەوھ كەبىات، بە تايىەتى كە ئىستاكە ھەمو نەتەوھ كان كار بۇ بەرەقپىشىردن و ئازادكىرنى نەتەوھ خۆيان دەكەن، پیویستە ھەمو كوردىكىش بە جىاوازى بير و بۇچۇن و بير و راوه، پېكەوھ كار بۇ وەدەستھىنانى كورستانىكى سەرەبەخۆ و بەختەوھر بکات، ئەگەر توانرا كورستانىكى سەرەبەخۆ و بەختىار مسوگەر بکەين، ئەو كاتى ھەمومان دەتوانىن بە ئازادى ھەرييەكە و پېرەوى دروشەكانى خۆيى بکات. بەلام ھېشتا ئايىندەي ولات مسوگەر نەبىت و، ھەميشە دوزمنكارانەيان لىيمان كردبىتەوھ و، سنورى ولات ديارى نەكراپىت و، داھاتى كورستان ديارى نەكراپىت، لەگەلەر ئەوھشدا شتانىك بلاو بکريئەو بىنە مايەي ئەوھ خەلک لە ولات و حکومەت و خۆشەويسى نىشتىمان و ئىنتىماي نەتەوھ دوور بخاتەوھ، ئەوھ كارىكى نامەسئلانەيە و، پیویستە بە ئاقلى، مامەلە لەگەلەر ئەو دياردە ناكوردانە بکریت.

سەبارەت بە خالى سەرەوھش، ئابا كوردايیەتى و ئیسلامەتى دوو شتى دژى يەكىن، يان ئاسايىيە مرو مۇسلمانىش بىت و كوردىش بىت؟ ئەوھ پېم وابىت ئەوھندە روون و ئاشكرايە ئەوھندە بۇ كورد ديارە لەوانەيە بۇ نەتەوھ كانى دىكە بهم شىۋەيە نەبۇوبىت، چونكە لەلايىكەوھ ئیسلام چەند زمانەي كردووھتە ھۆيەك بۇ يەكدى ناسىن و تەعاروف كردن لەگەلەر يەكترى، نەك بکريتە ھۆكاريئ بۇ چەوساندەوھ نەتەوھيەك لەلايەن نەتەوھيەكى دىكە، ھەركاتىكىش ئەوھ روویدا، كە لادانە لە بەرnamە ئیسلام، ئەوھ نەتەوھى چەوساوه و ۋىردىست، پیویستە ھەمو ھېز و توانى خۆيان بخەنە كار بۇ خۆ رزگارىكىردن لە نەتەوھى زالىم و سته مكار، ھەروھك بەبإ ئەوھش دەبإ ھەميشە سۆزى نىشتىمانپەروھرى و نەتەوايەتى لە ھەمو تاكىكمان رەنگ بىاتەوھ، ئەوھش كارىكە پەيامبەرى ئیسلاممىش لە ۋىيانىدا پېرەوى كردووھ، وھك ئەوھى لەو كاتەي لە شارى مەككە دەريان كرد، رووى كرده

شاری مەککە و، گووتى: ئاي چ شارىكى خوش و خوشەويستى بەلای منهوه، ئەگەر گەلهەكەم منيان لە نیوت دەرنەكردایە، قەت لە غەيرى تو دانەدەنىشتم.

ھەروهك تا شارى خۆي ئازاد نەكەد، دلى بە تەواوى ئۆقرەئى نەگرت، ئەوه وەك نموونە، دەكرا! كتىپ لەسەر ئەو باسە بنووسرىت.

بەلام هەلەئى ئەو بەریزانەى سەرەوە لەوەدايە، ناتوانن جياوازى لە نیوان نەتهەوەپەرسى و خوشەويستى نەتهەوە و نېشتىمان بکەن، ئىسلام هەمېشە ئەوهى دووھەمى بە شتىكى رەوا زانیوه، ھەروهك بە ھەموو شىيەھەك بەرەنگارى ئەوهى يەكەمېش بۇوھە، ھەمېشە شوينكەوتۇوانى فيرى ئەوه دەكەت، كە نەتهەوە بۇونيان نەبىتە مايەي زولم و سەتم بۇ نەتهەوەيەكى دىكە، كە بە داخھەو ئەوه دەردىكە، ئەمەزۇر زۆرىك لە شوينەكانى ئەو دونيايە بەدەستىيەوە دەنالىيەن، ھەر ئەوهش وائى لە هيتلەر كەر، خەلکىك قەركات و، ھەر ئەوهى وائى لە بەعس كەر كوردى بچەو سىيىتەوە و ھەموو سەمېكى دەرەق بکات، ...

دەۋوھم ئەمن پىيم سەيرە ئەگەر كوردبۇون و مۇسلمانبۇون، دوو شتى ئەوهندە پېچەوانەن، بۇ دەبىت مەزۇھەتا لايەنى دىندارى بەشىيە راستەقىنەي بەھېزىتر بىت، لايەنى كوردايەتىشى بەھېزىتر دەبىت، بۇ ئەوانەي پەرەرەدەي مزگەوتىن، شۇرۇش دەكەن و، دەبنە قوتابخانە بۇ ھەموو تاكىكى كورد ھەتا ھەتا يە. بۇيە نامەويىت زۇر درىزى بکەمەوه، تەنها ئەوهندە دەلىم: ئىسلامەتى و كوردايەتى قەت دەزى يەك نەبوونە و، بەلكو ھەردووكىيان خزمەتى يەكتريان كردووه، ئەوهى ئىسلام دەزىيەتى دەكەت، نەتهەوەپەرسىيە، با كەسىش موزايىەدەي كوردايەتىمان لەسەر نەكەت، ئەگەر خۆمان لە ھەموو ئەوانە بە كورددەت نەزانىن، ئەوه خۆمان لەوان بە كەمتر نازانىن، ھىچ كاتىكىش ئەھلى دىن كوردايەتىان نەكىر دەتە، مايەي خۆدەولەمەندىرىن و، ئيرتىزاق.

J_gwani2005@yahoo. com